

4717

NOVARTIS-GATE

Βαθιά λαρύγγια made in USA

Με γνωστό δικηγορικό γραφείο της Ουάσινγκτον και με εταιρεία συμβούλων συνεργάστηκαν οι υπάλληλοι της Novartis πριν ανοίξουν τα στόματά τους στο FBI

Σε δύο κατευθύνσεις έχουν επικεντρώσει τις έρευνές τους οι εισαγγελείς για το «ξέπλυμα» βρώμικου χρήματος: η μία είναι η τυχόν συγκρότηση offshore εταιριών, ενώ η άλλη αφορά τον αδικαιολόγητο πλουτισμό πολιτικών

Της **ΓΙΑΝΝΑΣ ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ**
newspaper@parapolitika.gr

«Follow the money». Ακολουθώντας την παλιά και αποτελεσματική φράση κυρίως των αμερικανικών Αρχών που ερευνούσαν υποθέσεις διαφθοράς, οι Έλληνες εισαγγελείς έχουν ήδη στείλει στις δικαστικές Αρχές της Ελβετίας αίτημα δικαστικής συνδρομής, με το οποίο ζητάνε να ανοικτούν οι δύο τροφοδότες λογαριασμοί της Novartis που χρηματοδοτούσαν -σύμφωνα με μάρτυρες, έγγραφα, αλλά και το πόρισμα του FBI- γιατρούς, εταιρείες επικοινωνίας, αλλά και πολιτικά πρόσωπα σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις. Επίσης, έχουν ζητήσει δικαστική συνδρομή στην Κύπρο, καθώς έχει εντοπιστεί πορεία χρήματος προς το νησί. Παράλληλα, ερευνώνται οι λογαριασμοί που έχουν προκύψει από δημοσιογράφους, εκδότες, αλλά και άλλες εταιρείες επικοινωνίας στις μαρτυρικές καταθέσεις, αλλά και έγγραφα που περιλαμβάνονται στον λεγόμενο «λευκό υποφάκελο» της δικογραφίας, όπου φαίνεται ένα «πάρτι» εκατομμυρίων ευρώ προς τις εταιρείες επικοινωνίας.

Οι εισαγγελείς Ελένη Τουλουπάκη, Χρήστος Ντζούρας, αλλά και Στέλιος Μανώλης αναζητούν τώρα πώς μέσα από τη διαδρομή του «μαύρου» χρήματος κυρίως σε εταιρείες επικοινωνίας θα εντοπίσουν και την πορεία προς τα πολιτικά πρόσωπα που τυχόν εμπλέκονται και θα συνδέσουν τη δραστηριότητά τους ως υπουργών με το «ξέπλυμα» «μαύρου» χρήματος. Αλλωστε, παράλληλα με την έρευνα της Βουλής οι εισαγγελείς ερευνούν και το κακούργημα του «ξεπλύματος» «μαύρου» χρήματος και για τα πολιτικά πρόσωπα. Ο ένας τροφοδότης λογαριασμός, που εξυπηρετούσε το «Σχέδιο Β - Δωροδοκίας των γιατρών», ενδέχεται να είναι στην τράπεζα UBS, σύμφωνα με προστατευόμενο μάρτυρα. Τα μετρητά, τα οποία σύμφωνα πάντα με τη δικογραφία διαχειριζόταν ο Κωνσταντίνος Φρουζής, φαίνεται ότι προέρχονταν από άλλο λογαριασμό στη CitiBank, ενώ έχει κα-

ταγραφεί η πορεία χρήματος προς άγνωστο αριθμό εταιριών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και πολλές εταιρείες του εκλιπόντος εκδότη Μαυρίκου, ο οποίος είχε άδικο και δραματικό τέλος στην Αττική Οδό. Σύμφωνα με το πόρισμα του FBI, άλλωστε, ο συγκεκριμένος είχε εμπλακεί σε σχέδιο δωροδοκίας και ήταν η «γέφυρα» προς κυβερνητικούς αξιωματούχους, ενώ «είχε πρόσβαση σε 3-4 υπουργούς Υγείας». Πολλά από τα τιμολόγια που εμπεριέχονται στη δικογραφία της κυρίας Τουλουπάκη για το «ξέπλυμα» σοκάρουν με το ύψος των εκατομμυρίων που διοχετεύονταν σε δήθεν προβολή της εταιρείας. Ουσιαστικά όμως εξυπηρετούσαν τα τέσσερα σχέδια δωροδοκίας της Novartis. Σε δύο κατευθύνσεις έχουν επικεντρώσει τις έρευνές τους οι εισαγγελείς για το «ξέπλυμα» βρώμικου χρήματος και πώς θα το εντοπίσουν: Η μία είναι η τυχόν συγκρότηση offshore εταιριών σε φορολογικούς παραδείσους, όπως γίνεται πάντα με αυτές τις περιπτώσεις, ενώ η άλλη αφορά τον αδικαιολόγητο πλουτισμό πολιτικών, αγορά ακινήτων, υπερπολυτελή ζωή κ.λπ...

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Στη δικαστική συνδρομή που έστειλαν από την Εισαγγελία κατά της Διαφθοράς στις 19/12/2016 περιγράφεται πολύ χαρακτηριστικά σε εξασέλιδο κείμενο πώς οι ελληνικές Αρχές έμαθαν για το σκάνδαλο με επίκεντρο και τη χώρα μας. Η ιστορία που διηγούνται οι εισαγγελείς τα έχει όλα: μεγάλα δικηγορικά γραφεία στην Ουάσινγκτον, περιπτώσεις δωροδοκίας από τη μεγάλη φαρμακευτική εταιρεία, δύο υπαλλήλους της που αποφά-

σισαν να καταγγείλουν τον χρηματισμό των δημόσιων λειτουργών που κατείχαν κρίσιμες κυβερνητικές ή διοικητικές θέσεις, και άλλα πολλά. Από τον Δεκέμβριο του 2016 δηλαδή η Εισαγγελία κατά της Διαφθοράς γνώριζε για τις καταγγελίες περί χρηματισμού κυβερνητικών παραγόντων!

Τα «Π» αποκαλύπτουν σήμερα το αίτημα δικαστικής συνδρομής αλλά και την ιστορία προσφυγής στις ΗΠΑ, όπως την έχουν πληροφορηθεί από βέβαια μέσα. Καταγράφεται λοιπόν ότι: «Σε σειρά έντυπων και ηλεκτρονικών δημοσιευμάτων αναφέρεται πως δύο πρώην υπάλληλοι της Novartis προσέφυγαν μέσω δικηγορικού γραφείου με έδρα την Ουάσινγκτον των ΗΠΑ στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ και στο υπουργείο Δικαιοσύνης της ίδιας χώρας, προκειμένου να καταγγείλουν αθέμιτα και παράνομα μέσα που χρησιμοποιούσε η εταιρεία τα τελευταία 7 χρόνια στην Ελλάδα για να αυξήσει τις πωλήσεις της... Οι δύο πρώην υπάλληλοι φέρονται πως κατείχαν υψηλόβαθμες θέσεις στη Novartis από το 2008 και ειδικότερα ο ένας ως επικεφαλής επικοινωνίας και εταιρικής ευθύνης και ο άλλος ως υπεύθυνος πωλήσεων, προκειμένου να προτιμώνται και να συνηγορούνται φάρμακα της συγκεκριμένης εταιρείας από γιατρούς. Οι δύο πρώην υπάλληλοι φέρονται να συνεργάστηκαν με ένα από τα μεγαλύτερα δικηγορικά γραφεία της Ουάσινγκτον, το οποίο ειδικεύεται σε θέματα πληροφοριοδοτών, προκειμένου να καταθέσουν στην αμερικανική Δικαιοσύνη εμπιστευτικά έγγραφα και στοιχεία που είχαν στην κατοχή τους και τα οποία φέρεται πως κατατέθηκαν στις 12 Αυγούστου του 2016 ως αναφορά με αριθμό TCR14710344837... προς τις αρμόδιες Αρχές των ΗΠΑ. Επίσης, οι δύο πρώην υπάλληλοι φέρονται να συνεργάστηκαν με μία από τις μεγαλύτερες και εγκυρότερες εταιρείες παροχής υπηρεσιών συμβούλου των ΗΠΑ, η οποία ασχολείται με θέματα διαφάνειας στον χώρο της Υγείας και διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε αντίστοιχες υποθέσεις, το οποίο διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο προκειμένου να πειστούν να αναλάβουν τον ρόλο του πληροφοριοδότη».

Ερευνώνται έγγραφα που περιλαμβάνονται στον «λευκό υποφάκελο» της δικογραφίας, όπου φαίνεται ένα «πάρτι» εκατομμυρίων προς τις εταιρείες επικοινωνίας

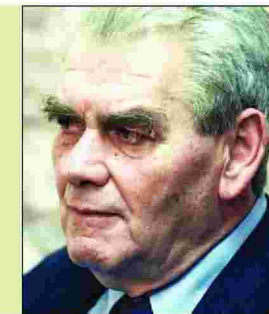

ΜΗΝΥΣΗ ΣΑΜΑΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΤΣΙΠΡΑ ΓΙΑ ΤΗ **ΝΟΒΑΡΤΙΣ**

Και πονηρές φήμες για αιπίσεις εξαιρέσης δικαστών, που όμως θα... δείχνουν ενοχή. ■ 7

Παπαγγελόπουλος:
Αντώνη, ξέχασες
να στείλεις και το...
FBI στα δικαστήρια

Μηνύσεις Σαμαρά με κάλυψη από Ν.Δ.

Καταγγέλλει «σταλινικής έμπνευσης σκευωρία» από Τσίπρα, εισαγγελείς και μάρτυρες για την πολιτική εξόντωσή του

Με μια περίεργη εμφάνιση, τόσο με δήλωσή του από τα γραφεία της Ν.Δ. στην Πειραιώς όσο και λίγη ώρα πριν ξεκινήσει η συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, ο Αντώνης Σαμαράς κατέθεσε μήνυση κατά των Αλέξη Τσίπρα, Δημ. Παπαγγελόπουλου, Ελένης Τουλουπάκη (εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς), Χρήστου Ντζούρα (εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθηνών), Στυλιανού Μανώλη (αντιεισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθηνών) και κατά των δύο από τους τρεις προστατευόμενους μάρτυρες υπό την κωδική ονομασία «Αικατερίνη Κελέση» και «Μάξιμος Σαράφης», για την υπόθεση Novartis.

Με τον τρόπο αυτό ο κ. Σαμαράς έδειξε ότι έχει την πλήρη κάλυψη του Κυριάκου Μητσοτάκη σε όσα υποστηρίζει.

Από την άλλη, νομικοί κύκλοι εκτιμούν ότι η μήνυση είναι διατυπωμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να ακολουθήσει η αίτηση εξαίρεσης των εισαγγελέων, κάτι που, αν όντως συμβεί, θα υποδηλώνει ομολογία ενοχής. Πιθανότατα, λοιπόν, να πρόκειται για ποινές φήμες, αφού όπως έχει αποδειχθεί το τελευταίο διάστημα (π.χ. οι συνεχείς αιτήσεις εξαίρεσης Μαρινάκη για το «Noor1») τέτοιες τακτικές δεν αποδίδουν και έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα.

Ο κ. Σαμαράς στη μηνυτήρια αναφορά του κάνει λόγο για σταλινικής και μακια-

βελικής έμπνευσης σκευωρία, στην οποία χρησιμοποιήθηκαν το «Documento» και ο δημοσιογράφος Βαξεβάνης, με στόχο την πολιτική εξόντωση αντιπάλων, και αναφέρεται ότι όλα ξεκίνησαν μετά το συλλαλητήριο για τη Μακεδονία. Ο πρώην πρωθυπουργός τονίζει ότι θα πάει μέχρι τέλους αυτούς που θέλουν να επιβάλουν καθεστώς Μαδούρο στην Ελλάδα και:

- Ζητεί δικαστική προστασία απέναντι σε μια πρωτοφανή, χυδαία πολιτικοδικαστική σκευωρία που εξυφάνθη και εκτελέστηκε σε βάρος του από τη μηνυόμενη συμμορία.

- Υπογραμμίζει ότι «όλη η εναντίον μου μεθόδευση, που εκθέτω κατωτέρω αναλυτικά, στηρίχθηκε στην επιδίωξη μιας ετερόκλητης ομάδας προσώπων να εκτελέσει μεθοδικά το μεγαλύτερο θεσμικό σκάνδαλο από συστάσεως του ελληνικού κράτους, στοχεύοντας αδιότακτα όχι στη διακυβέρνηση της χώρας, που τους εμπιστεύτηκε ο ελληνικός λαός, αλλά στην κατάληψη και ανεξέλεγκτη νομής της «εξουσίας», που είναι ο μύχιος πόθος τους»!

Εμπλοκή

Τέλος, ο Αντ. Σαμαράς αναφέρεται στην περίπτωση Κουρουμπλή, λέγοντας ότι «ένας εκ των δημοσίως καταγγελλόντων και τιμητών ήταν ο Π. Κουρουμπλής, ο οποίος την περίοδο της υπουργίας του συναντάτο με τον αντιπρόεδρο της Novartis όχι στο υπουργικό του γραφείο, αλλά σε κεντρικό ξενοδοχείο των Αθηνών!».

Ο Αντώνης Σαμαράς προσέρχεται με τον Κώστα Καραμανλή στη χθεσινή συνεδρίαση της Κ.Ο. της Νέας Δημοκρατίας

Παπαγγελόπουλος: «Προσπάθεια εκφοβισμού»

ΣΤΗΝ αντιπίθεση πέρασε ο Δημήτρης Παπαγγελόπουλος απαντώντας στον Αντώνη Σαμαρά μετά τη μήνυση που υπέβαλε (και σε βάρος του. Ο αν. υπουργός Δικαιοσύνης κατηγορήσε ουσιαστικά τον πρώην πρωθυπουργό ότι με τη μήνυσή του επιχειρεί ουσιαστικά να αποπροσανατολίσει αλλά και να εκφοβίσει τους προστατευόμενους μάρτυρες καθώς και τους εισαγγελικούς λειτουργούς.

«Ευχαριστώ τον κ. Σαμαρά για τις υπερφυσικές ικανότητες που μου αποδίδει, οι οποίες μου επιτρέπουν για ένα διεθνές σκάνδαλο να προκαλώ και να χειραγωγώ έρευνες σε παγκόσμιο επίπεδο και να καθοδηγώ ακόμα και το FBI, το οποίο ο κ. Σαμαράς παρέλειψε να μηνύσει. Είναι προφανής ο στόχος του για ανυπεροχισμό,

αποπροσανατολισμό και εκφοβισμό δικαστικών λειτουργών και μαρτύρων» σχολίασε. Παράλληλα, με αρκετές δόσεις ειρωνείας ήταν το σχόλιο του Μεγάρου Μαξίμου για τη μήνυση που κατέθεσε ο κ. Σαμαράς και κατά του Αλέξη Τσίπρα, υποστηρίζοντας ότι ο κ. Σαμαράς «έχει μόνιμη μανία καταδίωξης» και προτρέποντας να μηνύσει και το παρελθόν του.

«Ανυπομονούμε να διαβάσουμε τη νέα συνωμοσιολογική θεωρία τού σε μόνιμη μανία καταδίωξης τελούντος κυρίου Σαμαρά. Ο μόνος, ωστόσο, που τον καταδιώκει είναι το παρελθόν του. Του συνιστούμε να μηνύσει και αυτό» ήταν το σχόλιο του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος. Τέλος, την παρέμβαση του προέδρου και της εισαγγελέως του Αρείου Πά-

γου Βασίλη Πέππα και Ξένης Δημητρίου προκάλεσαν οι σφοδρές επιθέσεις που δέχονται, με αφορμή την έρευνα για την υπόθεση της Novartis, οι εισαγγελείς κατά της Διαφθοράς.

Την ώρα που ο Αντώνης Σαμαράς κατέθετε μήνυση κατά των εισαγγελικών λειτουργών, σε κοινή ανακοίνωσή της η ηγεσία του Αρείου Πάγου καλεί σε αυτοσυγκράτηση στη δημόσια κριτική, τονίζοντας πως η «στοχοποίηση» των λειτουργών της Δικαιοσύνης όχι μόνο δεν βοηθάει, αλλά βλάπτει το κλίμα νηφαλιότητας που απαιτείται. Υπενθυμίζουν δε με νόημα πως «η νομιμότητα των αποφάσεων και των ενεργειών των λειτουργών της Δικαιοσύνης υπόκειται σε έλεγχο κατά τον θεσμικά προβλεπόμενο τρόπο».

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης στη χθεσινή ομιλία του στην Κ.Ο. της Ν.Δ.

Κυριάκος: «Χαλκευμένα κατηγορητήρια» για τη Novartis

ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ αναφορά σε τέσσερις από τους εμπλεκόμενους στην υπόθεση Novartis, τους Π. Πικραμμένο, Αντ. Σαμαρά, Αδ. Γεωργιάδη και Γ. Στουρνάρα, καθώς και με σφοδρή επίθεση στην κυβέρνηση, την οποία κατήγγειλε ότι στοχεύει στην «εξόντωση των βασικών πολιτικών αντιπάλων του ΣΥΡΙΖΑ», ο Κυριάκος Μητσοτάκης τοποθετήθηκε επί του θέματος ενώπιον των βουλευτών της Ν.Δ. στη συνεδρίαση της «γαλάζιας» Κοινοβουλευτικής Ομάδας.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. αναφέρθηκε σε «χαλκευμένα κατηγορητήρια» στην περίπτωση της πολυεθνικής φαρμακοβιομηχανίας, την οποία χαρακτήρισε «εργαλείο» στα χέρια του Μεγάρου Μαξίμου, και επανέλαβε τα περί «άθλιας σκευωρίας» και «κουκουλοφόρων μαρτύρων». Ο κ. Μητσοτάκης αναγνώρισε ότι «υπάρχει σκάνδαλο Novartis»,

το οποίο όμως «δεν αναδείχτηκε από κάποιους αριστερούς ασίδες, αλλά από το FBI. Παντού αντιμετωπίζεται ως οικονομικό σκάνδαλο, και όχι ως βέλος στην πολιτική φαρέτρα» σημείωσε.

Πρόσθεσε, δε, πως «πράγματι υπήρξε υπέρβαση φαρμακευτικής δαπάνης στα χρόνια πριν από την κρίση και όταν η Ν.Δ. περιέκοψε τη δαπάνη αυτή ο πρώτος που έβγαζε πύρινες ανακοινώσεις ήταν ο Τσίπρας. Πάει πολύ τώρα να ενδύεται τον μανδύα της κάθαρσης» είπε. «Η Ιστορία», τόνισε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, «έχει δείξει ότι το κράτος δικαίου πάντα τελικά επιβάλλεται στο παρακράτος», ενώ επανέλαβε ότι η Ν.Δ. θα ψηφίσει υπέρ της σύστασης της Προανακριτικής Επιτροπής «για να πέσει φως στις σκοτεινές διαδρομές», μολονότι εκτίμησε πως η πρόταση της κυβερνητικής πλειοψηφίας «μοιάζει περισσότερο με νομική έκθεση

ιδεών παρά με απαγγελία συγκεκριμένων κατηγοριών, γιατί πολύ απλά οι κατηγορίες δεν στοιχειοθετούνται». Παράλληλα, κάλεσε τον πρωθυπουργό να «μην τολμήσει να την κλείσει χωρίς να έρθουν όλα στο φως με διαφανείς διαδικασίες», κάλεσε την κυβέρνηση να ψηφίσει την Εξεταστική για τον Καμμένο, ενώ έθεσε στον πρωθυπουργό σειρά ερωτημάτων για το θέμα.

Ο κ. Μητσοτάκης χαρακτήρισε «πολιτικά και θεσμικά αδιανόητο να μη δοθεί η ευκαιρία στους ανθρώπους που συσκοφαντούνται να έρθουν σε αντιπαράσταση με τους κατηγορούς τους. Δικαιοσύνη με ανώνυμες κατηγορίες και κατασκευασμένες καταθέσεις δεν υπάρχει σε μια δημοκρατία» και μίλησε για επιχειρήση συγκάλυψης από την κυβέρνηση του Παναγιώτη Κουρουμπλή και άλλων στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ.

ΙΑΣΩΝ ΠΙΠΙΝΗΣ
iasonasvel@yahoo.com

Την πεποίθηση ότι μόνο η πλήρης διαλεύκανση του σκανδάλου Novartis θα αποτρέψει τους κινδύνους ποινικοποίησης της πολιτικής ζωής της χώρας εκφράζει ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, **Γιάννης Δραγασάκης**, στη συνέντευξη που έδωσε στον Ελεύθερο Τύπο της Κυριακής.

Η αντιπολίτευση κατηγορεί την κυβέρνηση ότι χρησιμοποίησε το σκάνδαλο της Novartis για να εξοντώσει τους πολιτικούς της αντιπάλους.

Λυπάμαι γι' αυτή τη στάση της αντιπολίτευσης. Είναι κατώτερη των περιστάσεων. Διότι βρισκόμαστε αντιμέτωποι μ' ένα τεράστιο σκάνδαλο με διεθνείς διαστάσεις. Η μόνη, λοιπόν, υπεύθυνη στάση είναι να αφήσουμε τη Δικαιοσύνη να επιτελέσει απερίσπαστη το δύσκολο έργο της. Όλα τ' άλλα αποτελούν αντιπερισπασμούς, που ωστόσο δεν μπορούν να αποκρύψουν τις τεράστιες ευθύνες των κυβερνήσεων του παρελθόντος.

Σε ποιες, συγκεκριμένα, ευθύνες αναφέρεστε;

Αναφέρομαι, πρώτον, στο γεγονός ότι με την πολιτική τους και τη στάση τους οι κυβερνήσεις του παρελθόντος, κυρίως από το 2000 και μετά, επέτρεψαν να διαπραχθεί μια τεράστια αρπαγή πόρων εις βάρος των ασφαλιστικών ταμείων, του Δημοσίου και των πολιτών, που, αν οι αναφερόμενοι στη δικογραφία αριθμοί επιβεβαιωθούν, συντείνει σημαντικά στα ελλείμματα των Ταμείων και τη χρεοκοπία της χώρας. Δεύτερον, αν και το σκάνδαλο αυτό «ήταν γνωστό σε όλους», όπως ομολογείται πια από πολλούς, αν και είχε καταγγελθεί από τον τότε γ.γ. Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Σούρλα, και άλλα στελέχη της κυβέρνησης εκείνης της περιόδου, οι προηγούμενες κυβερνήσεις δεν έκαναν το παραμικρό για τη διερεύνησή του. Τρίτον, το σκάνδαλο αυτό, λόγω των διεθνών διαστάσεών του, βλάπτει, δυστυχώς, την ήδη επιβαρυσμένη διεθνή εικόνα της χώρας.

Ομως, σήμερα, ακόμη και στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ εκφράζουν έναν προβληματισμό για «ποινικοποίηση της πολιτικής ζωής» του τόπου. Δεν σας ανησυχεί αυτό;

Εκείνα που πρωτίστως με προβληματίζουν είναι η έκταση και η ένταση των φαινομένων της διαφθοράς, καθώς και η διαβρωτική δύναμη του χρήματος, ιδίως του «μαύρου» και του «γκρίζου». Και ακόμη περισσότερο με προβληματίζει το γεγονός ότι τόσο η έρευνα για το σκάνδαλο αυτό όσο και η αντίστοιχη για το σκάνδαλο με τη Siemens ξεκίνησαν με πρωτοβουλία όχι των ελληνικών Αρχών, αλλά με πρωτοβουλία άλλων, των αμερικανικών εν προκειμένω. Αλίμονο όμως αν αντιδρούσαμε με «κουκούλωμα» των σκανδάλων. Μόνο η πλήρης διαλεύκανση του συγκεκριμένου σκανδάλου και η εγρήγορση όλων μας απέναντι στα προβλήματα της διαφθοράς, καθώς και η αποφασιστική καταπολέμηση των αιτιών της θα αποτρέψουν τους κινδύνους που επισημαίνετε.

Στο Μακεδονικό, μπορεί η κυβέρνηση να καταλήξει σε συμφωνία με τα Σκόπια για το όνομα, χωρίς πρώτα να έχουν γίνει αλλαγές στο Σύνταγμα για να αφαιρεθούν τα αλυτρωτικά στοιχεία;

Η συμφωνία με την πΓΔΜ, για να οδηγεί σε λειτουργική, αποδεκτή για όλες τις πλευρές και βιώσιμη λύση, πρέπει να είναι συνολική και να καλύπτει όλα τα θέματα, τόσο άμεσα όσο και στην προοπτική τους, με τρόπο οριστικό και αδιαμφισβήτητο. Η κυβερνητική αλλαγή στη γειτονική χώρα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕ ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΝΟΒΑΡΤΙΣ, ΑΝ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΓΝΩΣΤΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΤΟΥ «Ε.Τ.», ΙΑΣΩΝΑ ΠΙΠΙΝΗ.

Οι πολιτικές εξελίξεις ορίζονται από την κοινωνική δυναμική

Εκ των υστέρων κρίνοντας, μήπως τελικά η απόφαση του ΣΥΡΙΖΑ το 2014 να ανατρέψει την κυβέρνηση Σαμαρά ήταν μια λάθος απόφαση;

Ο χρόνος των πολιτικών εξελίξεων δεν «διατάσσεται» ούτε αποφασίζεται σε κλειστά γραφεία. Ορίζεται, τελικά, από την κοινωνική δυναμική. Η τότε κυβέρνηση υπήρξε θύμα του αδιεξόδου που προκάλεσε η ίδια στον εαυτό της και στη χώρα. Η περιβόητη 5^η αξιολόγηση δεν «έκλεισε» ποτέ και απόρροια αυτού του αδιεξόδου ήταν

η επίσπευση της προεδρικής εκλογής από την τότε πλειοψηφία. Εχοντας αποδεχθεί το ανεπίστρεπτο της ήττας της μετά το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών, τον Μάιο του 2014, η ηγεσία της Ν.Δ. επιχείρησε να μεταφέρει το δικό της πρόβλημα στη χώρα, οργανώνοντας την τακτική της λεγομένης «αριστερής παρένθεσης». Ωστόσο, η κυβέρνηση διανύει ήδη το τέταρτο έτος από τις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015 και η κοινωνική δυναμική εξακολουθεί να θέλει την προοδευτική στροφή να διαρκεί. ■

το 2017 και η αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος για την προοπτική ένταξης των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε. δημιουργούν δυνατότητες για μια συμφωνία με αυτά τα χαρακτηριστικά. Η κυβέρνησή μας είναι αποφασισμένη να διερευνήσει τις δυνατότητες και να κάνει από την πλευρά της ό,τι είναι δυνατόν για να φθάσουμε σε μια εθνικά συμφέρουσα συμφωνία. Ακόμη όμως και αν η προσπάθεια δεν ευοδωθεί, παρά τα σημαντικά βήματα που έχουν ήδη γίνει, αυτό να μην έχει συμβεί με δική μας ευθύνη.

Στα δύο μεγάλα συλλαλητήρια βλέπετε ακροδεξιά κίνητρα ή ο μεγάλος όγκος που διαδήλωσε είχε ευαισθησία στο Μακεδονικό; Τι μήνυμα πήρε η κυβέρνηση από τα συλλαλητήρια;

Το δικαίωμα του λαού να διαδηλώνει τις απόψεις του είναι σεβαστό και η Αριστερά έχει αγωνιστεί γι' αυτό. Οι απόψεις όμως κρίνονται. Και η άποψη ότι «δεν έχουμε να χάσουμε και τίποτα», αν το πρόβλημα μένει εσαεί άλυτο, είναι λανθασμένη και μπορεί να γίνει και πηγή κινδύνων. Με δεδομένες τις προκλήσεις στο Αιγαίο και την αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή, δεν είναι συνετό να διατηρούμε πολλά ανοιχτά μέτωπα ταυτόχρονα. Τέλος, κι αυτό ίσως είναι το σημαντικότερο όλων, η χώρα μας έχει τη δυνατότητα να αναλάβει ρόλο πρωτοπονητικό και να πρωτοστατήσει για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση ενός σχεδίου για την ισότιμη διαβαλκανική συνεργασία και την αμοιβαία επωφελή συνανάπτυξη, γεγονός που θα ενίσχυε τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία της ευρύτερης περιοχής. Θα λειτουργούσε, δε, ως παράγοντας επιτάχυνσης και της δικής μας ανάπτυξης, πράγμα που το έχουμε ζωτική ανάγκη. Σε αυτόν τον ευρύτερο σχεδιασμό εντάσσεται και η προσπάθεια επίλυσης και του θέματος με τους βόρειους γείτονές μας.

Ποια είναι η επόμενη ημέρα, τελικά, για τη χώρα, μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος; Κανείς δεν μιλάει πλέον για «καθαρή έξοδο».

Το αντίθετο ισχύει. Από τα Μνημόνια βγαίνουμε με την ασπίδα προστασίας που μας δίνουν τα ταμειακά αποθέματα που δημιουργούμε, χωρίς προληπτική γραμμή ή άλλα προαπαιτούμενα. Στη συνέχεια, θα έχουμε τη μορφή της επιτήρησης που προβλέπεται στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 472 του 2013, ο οποίος ισχύει και για τις άλλες χώρες που έχουν βγει από Πρόγραμμα. Οπως είπε και ο επίτροπος Μοσκοβισί, «η προληπτική γραμμή δεν είναι απαραίτητη».

Ο κ. Τσίπρας είχε δηλώσει πως δεν είναι «πρωθυπουργός παντός καιρού». Ομως, παρέμεινε στην κυβέρνηση υλοποιώντας μέτρα λιτότητας αντί για το Πρόγραμμα Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για «μετάλλαξη»;

Όταν ένα αριστερό κόμμα ασκεί κυβερνητική εξουσία, διατρέχει πάντα κινδύνους ενσωμάτωσης. Γι' αυτό και πρέπει να έχουμε, και έχουμε, ανοιχτό μέτωπο απέναντι στους κινδύνους αυτούς. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση δεν πρόκειται περί αυτού. Πρόκειται για έναν αναγκαστικό συμβιβασμό, ο οποίος μας υποχρέωσε να εφαρμόσουμε ένα μίγμα πολιτικής με μη επιθυμητά αλλά και θετικά μέτρα. Στην πρώτη κατηγορία είναι η συνέχιση της λιτότητας, έστω και με πιο ήπια ένταση σε σχέση με πριν. Στον αντίποδα καταφέραμε, παρά τους ασφυκτικούς δημοσιονομικούς περιορισμούς, να σταματήσουμε και να αντιστρέψουμε την κατάρρευση στους κρίσιμους τομείς του κοινωνικού κράτους. Και πάνω στις βάσεις αυτές προχωρούμε στο σχεδιασμό της μεταμνημονιακής Ελλάδας. Συνεπώς, οι ισοπεδωτικές απόψεις και τα περί «μετάλλαξης» δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. ■

ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ

**Στο εδώλιο
4.000 γιατροί
για τη Novartis**

❖ Σελ. 6-7

ΥΠΟΘΕΣΗ NOVARTIS: ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΨΕΜΑΤΑ

Η υπόθεση της Novartis, που έχει έρθει στο φως, προκαλεί εύλογα ερωτηματικά σε μεγάλη μερίδα των πολιτών, καθώς δεν είναι το πρώτο σκάνδαλο που απασχολεί την επικαιρότητα.

του ειδικού συνεργάτη

Η δε συμπερίληψη σημαντικών πολιτικών ονομάτων στη δικογραφία, όπου περιγράφεται η φερόμενη εμπλοκή τους, οξύνει την ένταση της πολιτικής συζήτησης και εντείνει, χωρίς αμφιβολία, τη δυσπιστία των πολιτών έναντι του πολιτικού συστήματος, καθώς εμφανίζονται πολιτικοί λειτουργοί συλλήβδην να «τα έχουν πάρει», χωρίς βεβαίως αυτό να έχει στοιχειοθετηθεί μέχρι στιγμής επαρκώς νομικά.

Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, στις αμερικανικές δικωτικές Αρχές, που παρακολουθούν στενά τους χειρισμούς των αντίστοιχων ελληνικών Αρχών, ως προς την υπόθεση υπάρχει μεγάλη περίσκεψη, καθώς αφενός η δικογραφία έχει γίνει φέιγ βολάν, ενώ μπορεί η εισαγγελική έρευνα να είναι σε εξέλιξη, αλλά η υπόθεση έχει προσλάβει σαφή πολιτικά χαρακτηριστικά.

Αλλωστε, στις ΗΠΑ, η έρευνα δεν «είχε σκοντάψει» σε πολιτικά πρόσωπα σε ό,τι αφορά τα της Ελλάδας, καθώς οι προστατευόμενοι μάρτυρες που συνεργάστηκαν με το FBI περιέγραψαν κατά βάση τη δραστηριότητα γιατρών και υπηρεσιακών λειτουργών, ιδίως σε περιόδους που δεν υπήρχε η ασφαλιστική δικλείδα της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης που, αν μη τι άλλο, προσέδωσε διαφάνεια στη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της φαρμακευτικής δαπάνης. Βέβαια, αυτό έχει να κάνει και με το ότι οι Αμερικανοί δεν αναζητούσαν πολιτικές ευθύνες, αλλά πρακτικές στρέβλωσης του ανταγωνισμού, καθώς στην Αμερική οι πολιτικοί λειτουργοί σε καμία περίπτωση δεν εμπλέκονται με το σύστημα περίθαλψης.

Οι αριθμοί και οι μάρτυρες

Ένα βασικό «γκρίζο σημείο» της δικογραφίας έχει να κάνει με την ευθύνη της τιμολόγησης των φαρμάκων. Ακόμα και ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, στην πρόσφατη ομιλία του ενώπιον της ΚΟ του ΣΥΡΙΖΑ, έκανε λόγο για ζημία του Δημοσίου κατά 23 δισ. τη δεκαετία 2000-2010, λόγω της αύξησης της φαρμακευτικής δαπάνης.

Η αλήθεια είναι πως αυτός ο αριθμός δεν αναφέρεται παρά στην κατάθεση ενός προστατευόμενου μάρτυρα στη δικογραφία, ο οποίος αναφέρει παράλληλα ότι η ζημία του Δημοσίου από τις πρακτικές της Novartis ανέρχεται στα 3 δισ. ευρώ. Ο δε προστατευόμενος μάρτυρας, ο οποίος κάνει λόγο για τα περίφημα 23 δισ., δεν αναφέρεται μόνο στην προμνημονιακή περίοδο, αλλά συνολικά για τη δεκαετία 2000-2015.

Από την άλλη, σε ανθρώπους της πολιτικής πιάτσας προκαλεί εντύπωση η απουσία, από τη δικογραφία, στελεχών του υπουργείου Ανάπτυξης, εφόσον γίνεται λόγος για τη φαρμακευτική δαπάνη και για προσπάθειες ευνοϊκών αποφάσεων υπέρ της Novartis, τόσο ως προς την προτίμησή της όσο και ως προς την ταχύτητα εξόφλησής της. Όπως επιβεβαίωσε και ένας πρώην υπουργός Υγείας που δεν αναφέρεται στη δικογραφία, ο Νικόλας Κακλαμάνης (2004-2006), έως το 2010 η ευθύνη της τιμολόγησης του φαρμάκου ήταν αρμοδιότητα του υπουργείου Ανάπτυξης.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με απόφαση που είναι ανηρτημένη στο Open.gov από τις 18/12/2010, «στο υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μεταφέρεται και υπάγεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Τιμών Φαρμάκων, της Διεύθυνσης Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Εμπορίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας». Θα ήταν, συνεπώς, δύσκολο για το υπουργείο Υγείας να χειραγωγεί τις τιμές υπέρ της Novartis, μια και συμμετείχε στην επιτροπή τιμολόγησης του φαρμάκου με έναν υπηρεσιακό εκπρόσωπο.

Τα αντιδραστήρια και τα εμβόλια

Στη δικογραφία, επίσης, ο προστατευόμενος μάρτυρας «Μάξιμος Σαράφης» αναφέρει ότι οι μεγαλύτερες μίζες προς

πολιτικά πρόσωπα πρέπει να έχουν δοθεί την περίοδο προ του 2010, όταν στο υπουργείο Υγείας ήταν ο Δημήτρης Αβραμόπουλος. Αναφέρει, δε, ως πιο χαρακτηριστικές τις περιπτώσεις των αντιδραστηρίων για τον μοριακό έλεγχο του αίματος, αλλά και την υπόθεση της προμήθειας των εμβολίων για την πανδημία του Η1Ν1.

Σε ό,τι αφορά τα αντιδραστήρια, πάντως, η ανάγκη προμήθειάς τους είχε προκύψει το 2006, όταν η εφημερίδα «Το Βήμα» έφερε στη δημοσιότητα την περίπτωση δύο πολιτών που μολύνθηκαν με τον ιό του AIDS από μεταγγιση μολυσμένου αίματος. Μάλιστα, μια κοπέλα 16 ετών νόσωσε και πέθανε. Γεννήθηκε μεγάλη πίεση στο υπουργείο Υγείας για να αναλάβει δράση, όπερ και εγένετο. Αποφασίζεται, όμως, αντί της διενέργειας του διαγωνισμού από το υπουργείο Υγείας ή το υπουργείο Ανάπτυξης (που είχε τυπική αρμοδιότητα), να συσταθεί διακομματική επιτροπή στη Βουλή για τη διενέργεια του διαγωνισμού, με το ΦΕΚ υπ' αριθμόν 1.018, της 28ης Ιουλίου 2006.

Η διακομματική επιτροπή

Στη διακομματική επιτροπή, η οποία εν τέλει και κάνει την προμήθεια, συμμετέχουν από τη ΝΔ ο μετέπειτα πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ Θεόδωρος Παπαδημητρίου, από το ΠΑΣΟΚ ο Μιχάλης Κατρίνης, από το ΚΚΕ η Αθανασία Τζόκα και από τον Συνασπισμό η Ευμορφία Σαγγανά, ενώ στη σύνθεση συμμετέχουν εκπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ.λπ.

Όσο για τα εμβόλια, όπου επίσης ο προστατευόμενος μάρτυρας εκτιμά εμπλοκή του κ. Αβραμόπουλου, ενδιαφέρον έχει η αντίδραση του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή, ο οποίος προσφέρει σαφή κάλυψη στον τότε χειρισμό του, λέγοντας πως οι χειρισμοί του ήταν «οι ενδε-

δειγμένοι» και απαντώντας έτσι και στον ισχυρισμό του μάρτυρα ότι έγινε προσπάθεια να παραπλανηθεί ο τότε πρωθυπουργός.

Η γραμμή άμυνας των τότε κυβερνητικών παραγόντων είναι πως, σε περίοδο μαζικής υστερίας για την έκταση της γρίπης, η τότε κυβέρνηση ενήργησε με πλήρη συμβατότητα ως προς τις υποδείξεις του ΠΟΥ (και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνακόλουθα), τόσο ως προς την αύξηση του επιπέδου συναγερμού όσο και ως προς την τιμή ανά εμβόλιο, που ήταν ενιαία στον ευρωπαϊκό χώρο.

«Follow the money»

Από εκεί και πέρα, πάντως, για την περίοδο που η ευθύνη περνά στο υπουργείο Υγείας, το ερώτημα είναι αν έχει ζημιωθεί το Δημόσιο και αν έχουν χρηματιστεί πολιτικά πρόσωπα.

Η ΝΔ διατείνεται ότι επί μνημονιακών κυβερνήσεων η φαρμακευτική δαπάνη μειώθηκε, ενώ βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ αντιτείνουν πως αυτό είναι άσχετο, αν την ίδια περίοδο έχει προμηθευθεί υπερβολικά η Novartis.

Αυτό, πάντως, που δημιουργεί προβληματισμό είναι ότι τα οικονομικά μεγέθη της Novartis Hellas

εκείνη την εποχή δεν ανταποκρίνονται στα ποσά που ζητούνται, αν και φαίνεται πως υπήρχε cash flow (ροή μετρητών) από λογαριασμούς του εξωτερικού. Πλέον, οι εισαγγελείς καλούνται να ακολουθήσουν το χρήμα, όπως λένε και οι Αμερικανοί, διότι, όπως εξηγούν έμπειροι ποινικολόγοι, τόσο σοβαρές κατηγορίες είναι δύσκολο να σταθούν δικονομικά, εφόσον δεν στοιχειοθετηθούν απτά τόσο το αδίκημα της δωροληψίας όσο και τα μέσα για τη νομιμοποίηση του «μαύρου» χρήματος.

Στις αμερικανικές δικωτικές Αρχές, που παρακολουθούν στενά τους χειρισμούς των αντίστοιχων ελληνικών Αρχών, υπάρχει μεγάλη περίσκεψη, καθώς αφενός η δικογραφία έχει γίνει φέιγ βολάν, ενώ η υπόθεση έχει προσλάβει σαφή πολιτικά χαρακτηριστικά

Ψάχνουν το «πολιτικό» χρήμα

Τη διαδρομή του «μαύρου» χρήματος της Novartis, που, σύμφωνα με τους «υπό προστασία μάρτυρες» φέρεται να κατέληξε σε πολιτικά πρόσωπα και άλλους κρατικούς αξιωματούχους, επιχειρούν να εντοπίσουν οι εισαγγελέεις Διαφθοράς.

Μέχρι στιγμής δεν έχουν προκύψει από τα αποδεικτικά στοιχεία νομιμοποιήσεις εσόδων από παράνομες δραστηριότητες για τους εμπλεκόμενους υπουργούς. Η έρευνα, ωστόσο, βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη και αφορά το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών που ανήκουν κυρίως σε συμβούλους και διοικητικά στελέχη των αρμόδιων υπουργείων. Επίσης, ελέγχονται εταιρείες οι οποίες ανήκουν σε παρένθητα πρόσωπα και μέσα από αυτές, όπως υποστηρίζουν οι μάρτυρες, φέρεται να διακινούνταν οι «μίζες» της πολυεθνικής φαρμακευτικής εταιρείας.

Οι ίδιες δικαστικές πηγές διευκρίνιζαν ότι η Εισαγγελία Διαφθοράς δεν έχει στα χέρια της οπτικοακουστικό υλικό από το οποίο να προκύπτει δωροδοκία των πολιτικών. Όμως τέτοιο υλικό φέρεται να έχει κατατεθεί στο FBI από τρία πρώην στελέχη της Novartis Hellas, τα οποία οι αμερικανικές Αρχές θεωρούν ως μάρτυρες «δημοσίου συμφέροντος».

Τα στοιχεία αυτά, καθώς και χιλιάδες άλλα πειστήρια (έγγραφα, αρχεία, κ.λπ.), έχει ζητήσει η επικεφαλής των εισαγγελέων Διαφθοράς, Ελένη Τουλουπάκη, με αίτημα δικαστικής συνδρομής από τις αμερικανικές Αρχές.

Σε ό,τι αφορά τους τρεις υπό προστασία μάρτυρες που έχουν καταθέσει στην Ελλάδα, προέκυψε ότι τηρήθηκαν όλες οι νόμιμες διαδικασίες, προκειμένου να ενταχθούν στις σχετικές διατάξεις του νόμου, ενώ πέρασαν ακόμη από ψυχομετρικά τεστ.

Τέλος, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ιδιαιτέρα του πρώην αντιπροέδρου της Novartis, Κωνσταντίνου Φρουζή, επέλεξε να καταθέσει με τα αληθινά στοιχεία ταυτότητας και δεν συμπεριλαμβάνεται στους προστατευόμενους μάρτυρες.

Στέλιος Βορίνας

Χιλιάδες γιατροί «στο σκαμνί»

Στο εδώλιο του κατηγορουμένου πρόκειται να βρεθούν σύντομα περί τους 4.000 γιατρούς, μεταξύ των οποίων και κορυφαίοι, τα ονόματα των οποίων έχουν εμπλακεί στην υπόθεση δωροδοκίας από τη Novartis, με σκοπό να προωθούν και να συνταγογραφούν προϊόντα της φαρμακευτικής εταιρείας στην αγορά, κυρίως καινοτόμα και ακριβά αντικαρκινικά φάρμακα.

Η έρευνα των ελληνικών δικαστικών Αρχών κατέληξε σε «πλούσιο υλικό», το οποίο, σύμφωνα με πληροφορίες, θα δημοσιοποιηθεί με την παραπομπή γιατρών στη Δικαιοσύνη.

Η «ακτινογραφία» του φαρμάκου και οι αρμόδιοι υπουργοί έως σήμερα

Η μηδενική συμμετοχή των ασφαλισμένων και η υπερβολική συνταγογράφηση, ελλείψει ορθοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος, συνέβαλαν, ώστε από το 2004 έως το 2009 να σημειωθεί εκρηκτική αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης.

του ειδικού συνεργάτη

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των προϋπολογισμών του κράτους, το 2009 ο προϋπολογισμός έφτασε να δαπανά σχεδόν 6 δισ. ευρώ, έναντι 1,7 δισ. ευρώ το 2003 και 1,275 δισ. ευρώ το 2000. Από το 2010, με την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, άρχισε να παρουσιάζει υποχώρηση, ενώ το 2013, με τη διείσδυση των γενόσημων φαρμάκων, υποχώρησε στα επίπεδα των 2,195 δισ. ευρώ. Έτσι, η δαπάνη στο διάστημα 2010-2017 μειώθηκε σε ποσοστό 64% και σύμφωνα με τους στόχους που είχαν τεθεί από την τρόικα στο πλαίσιο περιστολής των δαπανών. Ταυτόχρονα όμως, αυξήθηκε και η συμμετοχή των ασφαλισμένων σε πολλά φάρμακα, οδηγώντας σε επιβαρύνσεις που έφταναν έως το 25%.

Ενδεικτική της... νέας τάξης πραγμάτων είναι η προ μηνών δημόσια παρέμβαση κορυφαίου στελέχους της Πανελληνίας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανιών σε συνέδριο, όπου ανέφερε ότι «η μείωση των φαρμάκων γίνεται επί οκτώ συναπτά έτη, δύο φορές το εξάμηνο». Δηλαδή, από τότε που η χώρα εισήλθε στο μνημόνιο, έχουν σημειωθεί συνολικά 16 μειώσεις και... έπεται συνέχεια. Σύμφωνα με το ίδιο στέλεχος, «από το 2012, η μείωση της δαπάνης βασίστηκε σε οριζόντια μέτρα, σε δραματικές ανατιμολογήσεις φαρμάκων προς τα κάτω, σε συνδυασμό με υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφή της όποιας υπέρβασης του προϋπολογισμού για τα φάρμακα από τις εταιρείες προς το κράτος.

Μάλιστα, από τότε πλάττεται σταθερά η παραγωγή ελληνικών γενόσημων φαρμάκων».

Στοιχεία στο υπουργείο Ανάπτυξης για την περίοδο προ του 2010 αναζητούν οι αρμόδιες Αρχές, σύμφωνα με εντολή της ηγεσίας του υπουργείου Υγείας.

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθούν σε βάθος, παρότι είναι μάλλον δύσκολο να εντοπιστούν ακόμη και οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν την περίοδο εκείνη για τον προσδιορισμό των τιμών αλλά και το τελικό ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης. Σύμφωνα με προ καιρού δήλωση του αναπληρωτή υπουργού Υγείας Παύλου Πολάκη, στον ραδιοφωνικό σταθμό «Κόκκινο Κρήτης», υπάλληλοι του υπουργείου Ανάπτυξης, που είχε την ευθύνη έως το 2009, δεν φαίνεται να διευκολύνουν τη διαδικασία της έρευνας. Μάλιστα κατηγορήσε υπαλλήλους του υπουργείου ότι «δεν βρίσκουν τα στοιχεία για το πώς τιμολογούσαν τα φάρμακα από την εποχή του 2005 έως το 2010, που έγινε το μεγάλο πάρτι με τις φαρμακευτικές εταιρείες».

Τη δεκαετία του 2000

Σύμφωνα με πληροφορίες, τη δεκαετία του 2000 δικαιολογείται μια αύξηση των τιμών λόγω εισόδου, στη χώρα μας, νέων και πολύ πιο ακριβών φαρμάκων, ωστόσο τα μέτρα που δεν ελήφθησαν από τότε είχαν ως αποτέλεσμα να φτάσει στα ύψη το κονδύλι για τα φαρμακευτικά σκευάσματα. Από το 2010 ωστόσο, με την ηλεκτρονική συνταγογράφηση και της εφαρμογή της λίστας με τα προς αποζημίωση φάρμακα, υπάρχει μια σταθερά πτωτική πορεία, ενώ το συγκεκριμέ-

νο θέμα απασχολεί την Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής που διερευνά τα σκάνδαλα στην Υγεία έως το 2014.

Οι υπουργοί Ανάπτυξης και Υγείας

Έως το 2009, την αρμοδιότητα καθορισμού των τιμών είχε το υπουργείο Ανάπτυξης, αλλά από το 2010 το θέμα πέρασε στο υπουργείο Υγείας, όπου συστάθηκε ειδική επιτροπή με τη συμμετοχή του ΕΟΦ. Από το 2004 έως το 2009, υπουργοί Ανάπτυξης χρημάτισαν οι Δημήτρης Σιούφας, Χρήστος Φώλιας και Κωστής Χατζηδάκης (Ιανουάριος 2009 - Σεπτέμβριος 2009). Οι υπουργοί Υγείας που δεν είχαν όμως την αρμοδιότητα καθορισμού των τιμών των φαρμάκων ήταν από το 2004 έως το 2006 ο Νικήτας Κακλαμάνης και από το 2006 έως το 2009 ο Δημήτρης Αβραμόπουλος. Από το 2010, οπότε και άρχισε η μείωση των τιμών των φαρμάκων λόγω μνημονίου, από το αρμόδιο για τον καθορισμό των τιμών υπουργείο Υγείας πέρασαν κατά σειρά οι εξής υπουργοί: Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου, Ανδρέας Λοβέρδος (επί κυβερνήσεως Γιώργου Παπανδρέου και Λουκά Παπαδήμου), Χρήστος Κίττας (υπηρεσιακή κυβέρνηση Πικραμμένου), Ανδρέας Λυκουρέντζος, Άδωνις Γεωργιάδης και Μάκης Βορίδης επί συγκυβέρνησης ΝΔ - ΠΑΣΟΚ, Παναγιώτης Κουρουμπλής την περίοδο Ιανουαρίου 2015 - Αυγούστου 2015, Αθανάσιος Δημόπουλος (υπηρεσιακή κυβέρνηση Βασιλικής Θάνου) και από τον Σεπτέμβριο 2015 έως σήμερα ο Ανδρέας Ξανθός.

Δεκαέξι μειώσεις τιμών από το 2010 έως σήμερα και έρευνες στο υπουργείο Ανάπτυξης για την «έκρηξη» των τιμών

ΕΡΕΥΝΑ
«Α ΛΑ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ»
Η επιχείρηση με
τον κωδικό «Αντίδοτο»

Περίπου 12.500 έγγραφα από ημερολόγια, ηλεκτρονικά πλάνα «εργασιών» και «τακτικής», αλλά και e-mail που αντάλλαξαν υψηλόβαθμα στελέχη της πολυεθνικής εταιρείας. Περίπου έξι ώρες βιντεοσκοπημένο και ηχητικό υλικό από υποκλοπές που προχωρούσαν τρεις στρατολογημένοι υψηλόβαθμοι υπάλληλοι έπειτα από άνωθεν εντολές. Τα δεδομένα από το Σύστημα Ελέγχου Κατά της Διαφθοράς που διατηρούσε η ίδια η Novartis, στοιχεία από τραπεζικούς λογαριασμούς στην Ελβετία, στην Κύπρο και αλλού, δεκάδες αποφάσεις κρατικών υπηρεσιών που επιχειρείται να αντιστοιχηθούν σε μαρτυρίες για «διευκολύνσεις» της πολυεθνικής φαρμακοβιομηχανία.

Αυτό φέρεται ότι είναι το περιεχόμενο του μυστικού φακέλου με τον κωδικό «Αντίδοτο» – τον οποίο ανοίγουν «ΤΑ ΝΕΑ» – του FBI, της Αμερικανικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως και ελληνικών νομικών για να τεκμηριωθούν οι παράνομες πρακτικές και οι συναλλαγές της εταιρείας Novartis. Εκνομες μέθοδοι που φαίνεται να επιβάρυναν το ελληνικό Δημόσιο με 3 δισ. ευρώ, ενώ οι συνολικές απώλειες εσόδων από παράνομες ενέργειες στον χώρο της υγείας ανέρχονται στο δυσθεώρητο ποσό των 23 δισ.

Στοιχεία ωστόσο που παραμένει άγνωστο αν και πότε θα δοθούν στις ελληνικές Αρχές. Κι αυτό όχι μόνο γιατί στόχος των αμερικανικών Αρχών είναι η τεκμηρίωση των ευθυνών της Novartis σε παγκόσμιο επίπεδο και η επιβολή εξοντωτικών προστίμων, σε μία διαδικασία που παραπέμπεται για τα τέλη του 2018. Υπάρχουν δικονομικά προβλήματα που δεν επιτρέπουν τη χρήση των αμερικανικών στοιχείων (με υποκλοπές, μάρτυρες-πληροφοριοδότες κ.λπ.) στην Ελλάδα, ενώ φαίνεται ήδη να παρουσιάζονται μεγάλες επιφυλάξεις αμερικανών αξιωματικών μετά την ένταξη στη δικογραφία που δόθηκε στη Βουλή και των εμπιστευτικών εγγράφων που είχε στείλει το FBI. Και τα οποία φέρεται ότι είχαν μόνο ενημερωτικό χαρακτήρα των ελληνικών δικαστών. Σε ένα «σπάσιμο» της συμφωνίας που προβληματίζει και τις δύο πλευρές. Κι όλα αυτά βεβαίως με τη συνεκτίμηση των συνολικών προθέσεων των ΗΠΑ για τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα που μπορεί να καθορισθούν από την υπόθεση Novartis.

Η έρευνα του FBI στην Αθήνα ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2014 με κύριο υπεύθυνο έναν ελληνικής καταγωγής – από την περιοχή της Λακωνίας – 50χρονο πράκτορα στην Αθήνα, που είχε πολυετή εμπειρία σε έρευνες της ομοσπονδιακής αστυνομίας των ΗΠΑ.

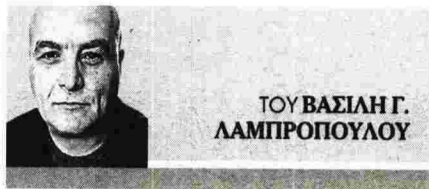
Η προσέγγιση γιατρών και φαρμακοποιών

Η αρχική, διακριτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε εκείνη την περίοδο από τους πράκτορες του FBI στην Αθήνα, με τη συνεργασία νομικών από το δικηγορικό γραφείο Παύλου Σαράκη (χειριζόταν υποθέσεις ενδιαφέροντος των ΗΠΑ από το 2004-2005), θύμιζε εκείνη που είχε πραγματοποιηθεί την περίοδο 2000-2002 μετά τη δολοφονία του βρετανού στρατιωτικού Στίβεν Σόντερς, για να εντοπισθεί ο άφαντος τότε «αρχηγός» της 17 Νοέμβρη Αλέξανδρος Γιωτόπουλος.

Τότε που συμφοιτητές του στο Παρίσι άρχισαν να δέχονται περιέργες επισκέψεις από άτομα που ενδιαφέρονταν τάχα για επαγγελματικές συνεργασίες (σ.σ. ακόμη και για επενδύσεις στην Αφρική) μαζί τους. Επρόκειτο κυρίως για πράκτορες της Σκότλαντ Γαρντ, που είχαν κύριο στόχο να αντλήσουν μέσω αυτής της γνωριμίας και της οικειότητας που αποκτούσαν στοιχεία για την τύχη του Γιωτόπουλου και όσα συνέβαιναν κατά τη διάρκεια της επταετίας στη γαλλική πρωτεύουσα (εκεί εμφανίσθηκε το 1974 η πρώτη προκήρυξη της 17N).

Για την υπόθεση της Novartis υπήρξε αρχική αναζήτηση στοιχείων από δημοσιεύματα, από κυβερνητικές αποφάσεις, από το σύστημα Διαύγεια, ενώ υπήρξε και προσέγγιση φαρμακοποιών, ιατρών ή και στελεχών άλλων εταιρειών για να δημιουργηθεί μια πρώτη βάση δεδομένων. Το δικηγορικό γραφείο που συμμετείχε στις έρευνες είχε χειρισθεί παλαιότερα εκκρεμείς υποθέσεις φαρμακευτικών εταιρειών, της υπόθεσης του ΚΕΕΛΠΝΟ αλλά και του σκανδάλου της εταιρείας ορθοπεδικών DePuy, οι υπεύθυνοι της οποίας φέρεται ότι διακινούσαν μίζες σε 114 γιατρούς του ΕΣΥ και στελέχη νοσοκομείων για την προτίμηση σε υπερκοστολογημένο ορθοπεδικό υλικό της. Με συνολική ζημιά για το ελληνικό Δημόσιο της τάξεως των 11,5 εκατ. ευρώ (σ.σ. η δικαστική διαδικασία για αυτήν την υπόθεση, που παρουσιάζει μερικές ομοιότητες με την υπόθεση Novartis, είναι σε εξέλιξη). Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι και σε εκείνη την περίπτωση οι ίδιοι δικηγόροι χειρίζονταν την περίπτωση «πληροφοριοδότη» που υποβοήθησε στην αποκάλυψη των παράνομων συναλλαγών για το ορθοπεδικό υλικό.

Ετσι λοιπόν εκείνη την περίοδο, ύστερα και από επαφές με φαρμακοποιούς, ιατρούς, υπαλλήλους φαρμακευτικών εταιρειών κ.λπ. συντάχθηκε μία αρχική λίστα περίπου 10 στελεχών της Novartis που θεωρήθηκαν «προσεγγίσιμοι» ώστε να υπάρξει σταδιακά η συγκέντρωση επιβαρυντικών στοιχείων. Με βασικό αρχικό ενδιαφέρον στο θέμα των κλινικών μελετών, των

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ Γ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

Επιχείρηση «Αντίδοτο»

12.500 άγνωστα έγγραφα στα χέρια του FBI

Οι έρευνες στο facebook και στο σύστημα «κατά της διαφθοράς» της εταιρείας – Οι αναζητήσεις με την τακτική «α λα 17 Νοέμβρη»

παροχών σε ιατρούς, της υπερσυνταγογράφησης, και αργότερα του τρόπου σύνταξης του «μαθηματικού τύπου» που όριζε την τιμή των φαρμάκων.

«Τυχαίες» συναντήσεις, στοιχεία από το facebook

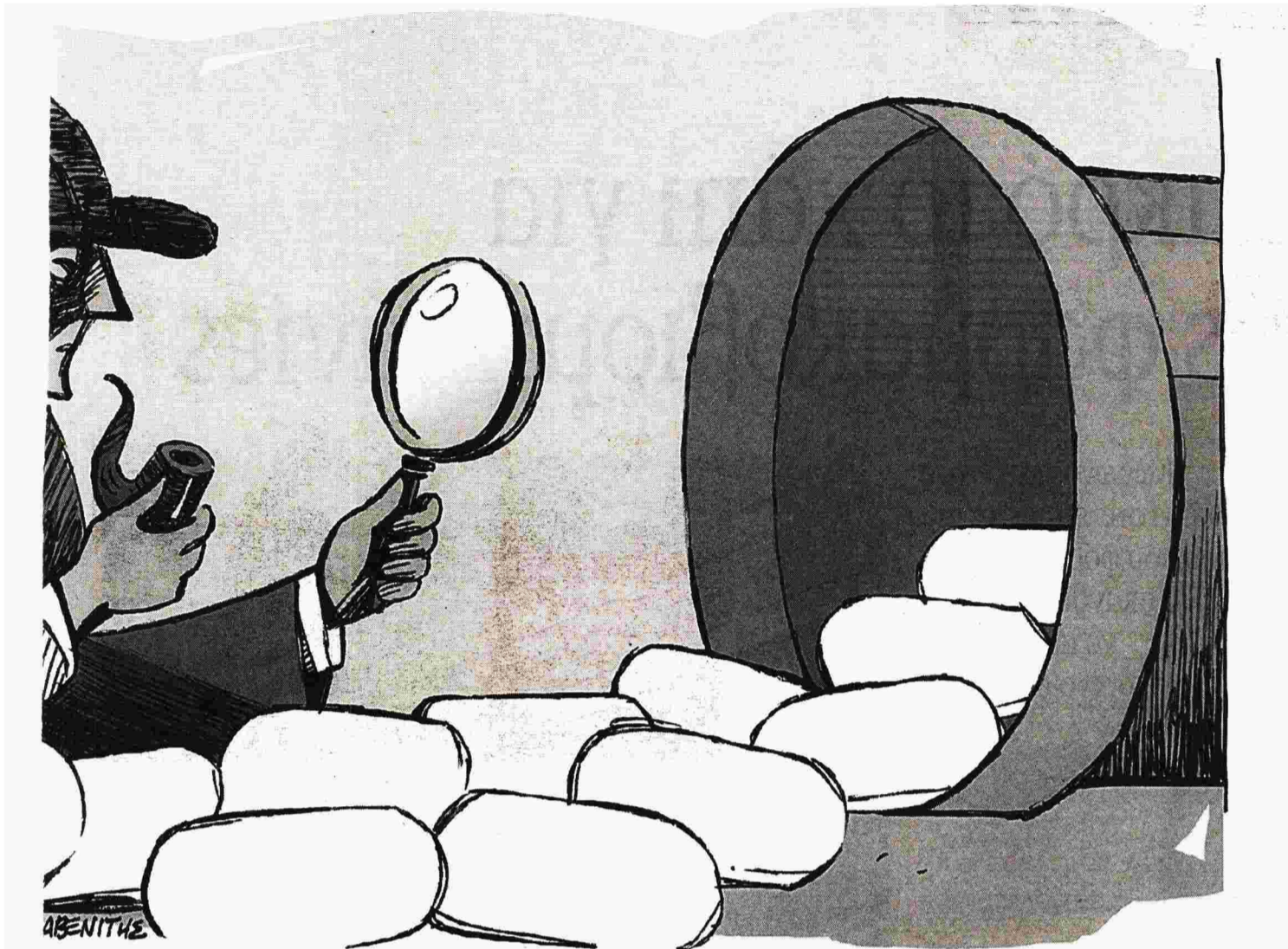
Άρχισε λοιπόν η συγκέντρωση στοιχείων από συναδέλφους τους, από το facebook, από τον ευρύτερο κύκλο γνωριμιών τους. Ακολουθούσαν οι τάχα συμπωματικές συναντήσεις με ανθρώπους του FBI ή του δικηγορικού γραφείου σε εκδηλώσεις κοινωνικού τύπου με «αναγνωριστικό χαρακτήρα». Και οι οποίες στη συνέχεια – όπως συνέβη και στην έρευνα για τον αρχηγό της 17N – άρχισαν να πυκνώνουν και να εστιάζονται στην ουσία της υπόθεσης Novartis.

Από αυτή την πολύμηνη έρευνα του FBI και των νομικών στην Ελλάδα υπήρξαν τελικός επαφές με σημαντική άντληση στοιχείων από συνολικά 12-13 πρώην και νυν στελέχη της Novartis και άλλους γνώστες με τις κομπίνες στον χώρο της υγείας, που μίλησαν για τις παράνομες πρακτικές της, τους αναφερόμενους χρηματισμούς πολιτικών προσώπων κ.λπ. Ακόμη αναφέρθηκαν στον ρόλο υπηρεσιακών παραγόντων που θεωρούνταν ο μηχανισμός «παρείσφρησης» και εξυπηρέτησης της Novartis στα κρίσιμα κυβερνητικά πόστα.

Από τη συγκεκριμένη ομάδα των 12-13 στελεχών της Novartis, ειδική έρευνα και διαδικασίες προσέγγισης έγιναν στους τρεις σημαντικούς, εν ενεργεία, υψηλόβαθμους υπαλλήλους της πολυεθνικής εταιρείας, οι οποίοι ύστερα από δεκάδες διερευνητικές πολύμηνες συζητήσεις στρατολογήθηκαν – οι δύο πρώτοι τον Αύγουστο του 2016, ο τρίτος τον Οκτώβριο του 2017 – ως θεσμοθετημένοι, σύμφωνα με την αμερικανική νομοθεσία, «πληροφοριοδότες» του FBI. Και οι οποίοι φαίνεται να αποβλέπουν σε συνολικές αμοιβές της τάξεως συνολικά των δύο εκατ. ευρώ όταν τελειώσει η σύνθετη διαδικασία στις ΗΠΑ.

Οι μάρτυρες-πληροφοριοδότες επί σειρά μηνών πήγαιναν κανονικά στις εργασίες τους και αντλούσαν από ηλεκτρονικούς υπολογιστές στοιχεία επαφών, διεργασιών και λίστες πληρωμών για τις πρακτικές της Novartis, που παρέδιδαν στο FBI και το δικηγορικό γραφείο συνεργατών τους. Ακόμη, η επιχείρηση «Αντίδοτο» περιλάμβανε την καταγραφή από μικροκάμερες, κινητά κ.λπ. συναντήσεων και συσκέψεων όπου συμμετείχαν οι τρεις πληροφοριοδότες και οι οποίοι είχαν ειδική εκπαίδευση για να προχωρήσουν σε αυτές τις καταγραφές. Συνολικά εκτιμάται ότι οι πληροφοριοδότες του Αυγούστου του 2016 παρέδωσαν στο FBI περίπου 10.000 σελίδες ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό της εταιρείας, που έχει αξιολογηθεί και θεωρείται αξιοποιήσιμο. Από τον τρίτο πληροφοριοδότη προ πέντε μηνών, ο οποίος παρέχει σημαντικά στοιχεία και για το πρόγραμμα «Harvard

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Project» που κυριαρχεί στον φάκελο που παραδόθηκε στη Βουλή, υπολογίζεται ότι παραδόθηκαν στο FBI περίπου 2.500 σελίδες επεξεργασμένου υλικού με εσωτερικές καταγραφές της Novartis.

Προσεκτικές επαφές «ανθρώπων των ΗΠΑ στην Ελλάδα» φέρεται ότι έγιναν και με έναν-δύο πρώην υπουργούς, αλλά και ορισμένους ύποπτους υπηρεσιακούς παράγοντες. Χωρίς οι ίδιοι να αντιλαμβάνονται τι εκπροσωπούσαν οι συνομιλητές τους ή πού στόχευαν οι συζητήσεις. Με έναν ωστόσο εξ αυτών (σ.σ. σύμβουλο υπουργείου) να φαίνεται πως έχει αντιληφθεί περί τίνος πρόκειται και να αντιδρά με έντονο τρόπο. Επίσης στον φάκελο του FBI εντάχθηκαν στοιχεία από τη συνολική έρευνα για το παγκόσμιο δίκτυο της Novartis (κυρίως στην έδρα της εταιρείας στην Ελβετία), με στοιχεία για τραπεζικούς λογαριασμούς σε διάφορες χώρες και κυρίως των «τροφοδοτών λογαριασμών» της εταιρείας, με έρευνες σε διάφορες παρεμβαλλόμενες εταιρείες για το καταγγελλόμενο ξέπλυμα των χρημάτων, σε off shore εταιρείες που μνημονεύονται και στα περίωνυμα Panama Papers. Όπως εξάλλου και τα στοιχεία που δόθηκαν από τις ελληνικές δικαστικές Αρχές ύστερα από περίπου 40 εισβολές της ΕΛ.ΑΣ. στα γραφεία της Novartis και σε κατοικίες εμπλεκόμενων προσώπων.

Τι στοιχεία δόθηκαν στους Έλληνες δικαστές

Στους Έλληνες δικαστικούς λειτουργούς, με κύριο υπεύθυνο την εισαγγελέα Διαφθοράς Ελένη Τουλουπάκη, είχε δοθεί τους τελευταίους μήνες μία γενική ενημέρωση για τα στοιχεία του FBI και τους παραδόθηκε η αναφορά-περιγραφή των μεθοδεύσεων της εταιρείας που εμφανίσθηκε στη δικογραφία, ενώ στην πρώτη σελίδα υπήρχε μνεία να μη γίνει επίσημη χρήση της. Ακόμη υποδείχθηκαν οι τρεις μάρτυρες υπό προστασία (που εμφανίζονται στη δικογραφία της Βουλής με τα ονόματα «Μάξιμος Σαράφης», «Ιωάννης Αναστασίου» και «Αικατερίνη Κελέση») που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την ελληνική έρευνα. Οι δύο από αυτούς φαίνεται να ήταν στην ομάδα των προαναφερόμενων 12-13 ατόμων που είχαν αρχίσει να συνδράμουν από την περίοδο 2014-2015 την έρευνα του FBI, χωρίς όμως να έχουν καμία σχέση με τους τρεις μυστικούς - στρατολογημένους πληροφοριοδότες από τις ΗΠΑ. Ανάμεσα στους κρίσιμους μάρτυρες της ελληνικής έρευνας ήταν και η συνεργάτιδα - την περίοδο 2007-2014 - του πρώην διευθυντικού στελέχους της Novartis και πρώην προέδρου του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Εταιρειών Ελλάδος (ΣΦΕΕ) Κωνσταντίνου Φρουζή. Ο Φρουζής εμφανίζεται στον ελληνικό δικαστικό φάκελο, φορέας πολλών χρηματισμών πολιτικών προσώπων. Με τον ίδιο να ανταπάντα ότι όλες οι επίμαχες συναντήσεις αφορούσαν τα θέματα συνολικά του ΣΦΕΕ και όχι τα συμφέροντα της Novartis. Καθώς και

ότι δεν υπήρχε θέμα χρηματισμών. Σε παρόμοιες αναφορές προχωρούν και ορισμένοι από τους πολιτικούς ή υπηρεσιακούς παράγοντες που συμμετείχαν σε αυτές τις συζητήσεις. Με την αμερικανική όμως πλευρά να εκτιμά ότι αυτός ο ισχυρισμός, για αρκετούς από αυτούς, είναι «μικρό μέρος της αλήθειας».

1.300 αναφορές και 600 απολύσεις τον χρόνο

Η εν λόγω συνεργάτιδα που καταθέτει στην Ελένη Τουλουπάκη φέρεται ότι είχε καταγγείλει τον Κωνσταντίνο Φρουζή στο σύστημα «αντιμετώπισης της διαφθοράς» της ίδιας της Novartis, που λειτουργούσε από το 2005 και δεχόταν περίπου 1.300 αναφορές ετησίως. Κάτι που οδήγούσε στις απολύσεις κάθε χρόνο 400-600 υπαλλήλων (επί συνόλου 130.000) σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε μία προσπάθεια προφανώς να θεωρηθούν οι συνολικές πρακτικές της εταιρείας «ζήτημα προσωπικών επιλογών φιλόδοξων ή διεφθαρμένων υπαλλήλων».

Ακολούθησε μία πολύχρονη δικαστική διένεξη του Φρουζή με την εν λόγω συνεργάτιδά του για προσωπικούς λόγους, για υπαρπαγή δεδομένων από ηλεκτρονικούς υπολογιστές, για υπεξαίρεσεις χρημάτων από τραπεζικούς λογαριασμούς. Σύμφωνα με πληροφορίες το FBI εξέτασε με ιδιαίτερη προσοχή τον τρόπο με τον οποίο η Novartis χειρίσθηκε στο εσωτερικό σύστημα ελέγχου της, τις καταγγελίες για τις ενέργειες του Φρουζή. Όπως αναφέρουν ορισμένες πηγές, το FBI διαπίστωσε ότι η Novartis έκρινε «αβασίμως» τις καταγγελίες εις βάρος του πρώην σημαντικού στελέχους της. Υπήρξε όμως αποχώρησή του την ίδια περίοδο με επίκληση άλλων λόγων.

Και όπως έλεγαν, σε μια συνολική αποτίμηση, γνώστες του φακέλου που έχει σχηματίσει το FBI «ο φάκελος που έχει δοθεί στην ελληνική Βουλή αφορά το 10% των στοιχείων που έχει συγκεντρωθεί συνολικά στις ΗΠΑ». Οι αναφορές για χρηματισμούς πολιτικών που υπάρχουν στις καταθέσεις των τριών υπό προστασία μαρτύρων διασταυρώνονται σε σημαντικό μέρος τους από καταγραφές της εταιρείας, προγραμματισμούς των συναντήσεων και των σκοπών που εξυπηρετούν, λίστες εσωτερικής χρήσης με ποσά που δίνονται σε διάφορα πρόσωπα, απολογιστικά σημειώματα αλλά και από τις επίσημες πράξεις υπηρεσιών που διευκολύνουν λίγο αργότερα τη Novartis. Καθώς και σε ορισμένες περιπτώσεις από δεδομένα τραπεζικών λογαριασμών. Επίσης υπάρχει και το οπτικοακουστικό υλικό από τις εκμυστηρεύσεις στελεχών της εταιρείας στους στρατολογημένους μάρτυρες. Επιπλέον κρίσιμο σκαλοπάτι της υπόθεσης είναι το θέμα χρηματισμών ιατρών και ενδιάμεσων προσώπων. Όλοι όμως οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί αφού παραμένει αμφίβολο αν και πότε αυτά τα στοιχεία θα δοθούν στην ελληνική πλευρά, ώστε να διευκρινισθούν όλες οι πτυχές του «σκανδάλου Novartis».

► ΤΩΝ **ΑΝΤΑΣ ΨΑΡΡΑ, ΝΤΑΝΙ ΒΕΡΓΟΥ****Η NOVARTIS ΚΑΙ Ο ΑΣΚΟΣ ΤΟΥ ΑΙΟΛΟΥ: ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΑΠΟ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΣΥ ΕΩΣ ΤΟ 2015**

Στις φαρμακοβιομηχανίες οι εισπράξεις, σε υπουργούς και γιατρούς οι μίζες, στους ασθενείς ο λογαριασμός

Στοιχεία ζητούν όλοι. Στοιχεία πέρα από τις καταθέσεις των «κουκουλοφόρων». Στοιχεία που να αποδεικνύουν την εμπλοκή πρώην κυβερνητικών παραγόντων. Με τη συνήθη πρακτική του «φταίει η εταιρεία», «φταίει οι υπηρέσιακοί παράγοντες», «οι επίορκοι δημόσιοι υπάλληλοι», «οι γιατροί που έπαιρναν τα δωράκια» κ.λπ. Παρατηρείται ξανά η γνωστή (και από άλλα μεγάλα σκάνδαλα) προσπάθεια να θολώσουν τα νερά για τις ευθύνες των πολιτικών ηγεσιών, των ηγεσιών των υπουργείων Ανάπτυξης και

Υγείας, που είχαν χρέος να εποπτεύουν όλες τις διορισμένες από τους ίδιους διοικήσεις των φορέων Υγείας. Να λησμονηθούν οι υπουργικές αποφάσεις που ευνόησαν τα συμφέροντα των φαρμακευτικών και οδήγησαν εν τέλει το δημόσιο ταμείο στη ζημιά των 23 δισ. Ας μιλήσουμε λοιπόν με στοιχεία.

- Η μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης δεν ζημίωσε τη φαρμακοβιομηχανία, αφού έγινε μετακύλιση του κόστους στους ασθενείς.
- Μέχρι και σήμερα οι εταιρείες, με βάση

απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, δημοσιεύουν μικρό ποσοστό των συνολικών δαπανών τους για γιατρούς, καθηγητές ιατρικής και συνέδρια.
- Ένα πρόσφατο πόρισμα αποκαλύπτει τη διαχρονική σπατάλη δημόσιου χρήματος με την ανοχή υπουργείου και φορέων. Και, τέλος, το στοκ των φαρμάκων που μετά τη λήξη τους το 2011 αφέθηκαν στην τύχη τους, αποτελώντας μια τοξική βόμβα στα υπόγεια των αποθηκών που κατέχει το υπουργείο Υγείας.

«Μια πολυεθνική δεν την ενδιαφέρει αν η Ελλάδα θα έχει ή όχι φάρμακα»

- Κωνσταντίνος Φρουζής, πρόεδρος ΣΦΕΕ (2012-2015)

ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΙΣ/ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΖΙΝΑΣ

Με δυο λόγια ο **Κωνσταντίνος Φρουζής** από τη θέση του προέδρου του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), σε κοινή συνέντευξη Τύπου με την Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ) και τη συμμετοχή εκπροσώπων φορέων ασθενών, περιέγραψε τον τρόπο που ο γίγαντας με το όνομα φαρμακοβιομηχανία αντιμετωπίζει ένα κοινωνικό αγαθό όπως είναι το φάρμακο. Αφορμή ήταν ερώτηση δημοσιογράφου σχετικά με το πώς θα αντιδράσει η φαρμακοβιομηχανία στην περίπτωση που δεν ευοδωθεί η επιδίωξή της για ένταξη νέων φαρμάκων στη λίστα με τα αποζημιούμενα φάρμακα από τον ΕΟΠΥΥ. Και όπως κατέστη σαφές, η φαρμακοβιομηχανία θεωρεί ότι έχει το ηθικό δικαίωμα να αποσύρει ένα κοινωνικό αγαθό-φάρμακο όποτε θέλει.

Η υπόθεση Novartis, με τις μίζες που υπολογίζονται σε 50 εκατομμύρια ευρώ και φέρονται να πήραν υπουργοί των προηγούμενων κυβερνήσεων για να βοηθήσουν την πολυεθνική να ενισχύσει τη θέση της στην αγορά φαρμάκων της χώρας μας έναντι των ανταγωνιστών της, έχει τις ρίζες της σε ένα εξίσου μεγάλο σκάνδαλο, αυτό της αντιλαϊκής πολιτικής στην Υγεία και το φάρμακο που εφάρμοσαν πιστά οι κυβερνήσεις από συστάσεως

του ΕΣΥ και μέχρι το 2015. Και η πολιτική αυτή της εμπορευματοποίησης συνολικά της Υγείας σε βάρος του λαού δεν μπορεί να καλυφθεί από τις φωνές στα μεγάλα ΜΜΕ των πρώην υπουργών Υγείας, όσο εκκωφαντικές κι αν είναι.

Από το 2000 έως το 2015, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί από τη δικογραφία για τη Novartis, η ζημιά που έχει υποστεί το Δημόσιο είναι συνολικά 23 δισ. ευρώ από τη διαφθορά σε σχέση με το φάρμακο και τρία δισ. ευρώ συγκεκριμένα από τον ελβετικό κολοσσό.

Κρατική υποχρηματοδότηση

Η μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, για την οποία επαίρεται για παράδειγμα ο πρώην υπουργός Υγείας και νυν αντιπρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας **Αδωνις Γεωργιάδης**, σε καμία περίπτωση δεν έγινε προς όφελος των πολιτών, ούτε χτύπησε τα συμφέροντα, δηλαδή τα έσοδα, της φαρμακοβιομηχανίας. Το 2009 έγινε η αρχή της κρατικής υποχρηματοδότησης, η οποία τα χρόνια που ακολούθησε μονιμοποιήθηκε. Η πολιτική αυτή μείωσε τη φαρμακευτική περίθαλψη και αύξησε τη συμμετοχή των ασφαλισμένων. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ),

η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη έπεφτε με ετήσιο ρυθμό 15,4% και παράλληλα η μεσοσταθμική συμμετοχή των ασθενών στα φάρμακά τους αυξανόταν με ετήσιο ρυθμό 15,6%. Δηλαδή, τι έκοβαν από τον υπερ-οργανισμό ΕΟΠΥΥ το έπαιρναν από την τσέπη του ασφαλισμένου, αφήνοντας φυσικά στο απυρόβλητο την κερδοφορία της φαρμακοβιομηχανίας. Τα χαράτσια στη συμμετοχή στα φάρμακα οδήγησαν σε πολλές περιπτώσεις ανθρώπους στη διακοπή της αγωγής τους.

Ασφαλιστική Τιμή

Υπενθυμίζεται ότι η μεσοσταθμική συμμετοχή των ασφαλισμένων στα φάρμακα ήταν 9% το 2009, ενώ μέχρι το 2015 είχε ξεπεράσει το 25% και υπολογίστηκε μόνο για το 2015 σε 600 εκατομμύρια ευρώ. Κι αυτό μόνο για τα φάρμακα της «θετικής λίστας», αυτά δηλαδή που συμμετέχει ο ΕΟΠΥΥ στην αποζημίωσή τους. Η κύρια αιτία για αυτά τα άλματα οφείλεται στην καθιέρωση της Ασφαλιστικής Τιμής (Α.Τ.), που αποζημιώνεται από το ασφαλιστικό ταμείο, και την υποχρέωση του αρρώστου να πληρώνει -εκτός απ' την προβλεπόμενη συμμετοχή μέχρι 25%- και το 50% της διαφοράς μεταξύ της τιμής του φαρμάκου που του υποδεικνύει ο γιατρός και της Α.Τ. Και μην ξεχνάμε το

ένα ευρώ ανά συνταγή η οποία δεν περιλαμβάνει πάνω από τρία φάρμακα.

Οι ασθενείς πληρώνουν ακόμα τα φάρμακα της «αρνητικής λίστας», εκείνα δηλαδή που συνταγογραφούνται αλλά δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ, τα Μη Συνταγογραφούμενα Φάρμακα (ΜΗΣΥΦΑ), η τιμή των οποίων «απελευθερώθηκε». Και ακόμα, τα 10 ευρώ για τη συνταγογράφηση στους γιατρούς. Ηδη, εκτός «θετικής λίστας» βρίσκονται 1.582 φάρμακα -1.366 Μη Συνταγογραφούμενα Φάρμακα (ΜΗΣΥΦΑ) και 216 Γενικής Διάθεσης Φάρμακα (ΓΕΔΙΦΑ)- τα οποία πληρώνουν 100% οι ασθενείς από την τσέπη τους. Οπως προκύπτει από τα παραπάνω, η μετακύλιση της φαρμακευτικής δαπάνης στους ασθενείς, οι οποίοι πληρώνουν συνολικά ένα δισ. ευρώ ετησίως από την τσέπη τους για φάρμακα, είναι προφανής.

Όλη αυτή η δραματική εξέλιξη ήταν αυτονόητη για τον νέο υπουργό Υγείας Αδωνις Γεωργιάδη, ο οποίος μιλώντας σε ημερίδα της ΗΔΙΚΑ στις 26 Ιουνίου 2013 κόμπαζε ότι «για εμένα η μεγαλύτερη αποτυχία των τελευταίων ετών είναι ότι χρειαστήκαμε την τρόικα για να κάνουμε πράγματα απολύτως αυτονόητα που έπρεπε να έχουμε κάνει πολύ πιο πριν».

ΤΟ ΤΟΠ 10 ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ

	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	NOVARTIS	2.527.411,01	31.300,00	2.558.711,01
2	ΓΕΝΕΣΙΣ ΦΑΡΜΑ	1.034.700,28	1.270.319,10	2.305.019,38
3	ELPEN	1.667.260,03	286.918,75	1.954.178,78
4	PFIZER	1.698.588,74	47.330,59	1.745.919,33
5	ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ ΛΙΛΛΥ	1.681.799,00	50.901,81	1.732.700,81
6	ROCHE	1.586.485,63	84.643,61	1.671.129,24
7	GILEAD SCIENCES	1.134.948,63	410.168,15	1.545.116,78
8	BAYER	1.351.884,28	11.888,77	1.363.773,05
9	BIANEE	1.274.965,01	78.172,00	1.353.137,01
10	MERCK SHARP & DOHME	1.167.005,45	130.100,25	1.297.105,70

Τα φανερά δώρα των εταιρειών

➔ **ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ** στα ελληνικά χρονικά δημοσιοποιήθηκαν πρόσφατα τα συγκριτικά στοιχεία που αφορούν τις παροχές των φαρμακευτικών εταιρειών σε γιατρούς και επιστημονικούς υγειονομικούς φορείς (εταιρείες, πανεπιστήμια, νοσοκομεία). Τα εν λόγω στοιχεία κατέθεσαν οι ίδιες οι εταιρείες όπως όφειλαν βάσει νόμου και τα ανέπτυξε στην ιστοσελίδα του ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ). Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 2016 οι επιστημονικοί υγειονομικοί φορείς έλαβαν από τη φαρμακοβιομηχανία 27.966.225 ευρώ και οι επιστήμονες υγείας 3.704.005 ευρώ, που αθροίζονται σε 31.670.230 ευρώ.

Όσο το στοιχείο είναι ελλιπές. Για να διαμορφώσει κανείς μια ολοκληρωμένη εικόνα για το πάρε-δώσε φαρμακευτικών εταιρειών και γιατρών, καθηγητών ιατρικής, επιστημονικών εταιρειών, πρέπει να αναζητήσει καταρχάς τα σχετικά στοιχεία για ακόμα 24 φαρμακευτικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας -σε σύνολο 80- που είτε ξέχασαν είτε απλά αποφάσισαν να μην αποστείλουν στοιχεία στον αρμόδιο για τη δημοσιοποίηση ΕΟΦ, όπως όφειλαν.

Ακατανόητη απόφαση

Εκτός αυτού θα πρέπει να αναζητήσει κανείς και τα στοιχεία που αφορούν τα επιστημονικά συνέδρια τύπου Α (δηλαδή τα περισσότερα και τα ακριβότερα), που εξαιρούνται από τη δημοσιοποίηση λόγω μιας ακατανόητης απόφασης της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Κι εξηγούμε: Ο νόμος 4136/2014 προέβλεπε την υποχρέωση από τις εταιρείες φαρμάκου της ονομαστικής

δημοσιοποίησης του συνόλου της δαπάνης προς τους επιστήμονες υγείας. Ωστόσο, ένα θέμα λυμένο σε ΗΠΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Αυστραλία κ.λπ. προσέκρουσε στη συντηρητική απόφαση της Αρχής κατόπιν πιέσεων από το ιατρικό σώμα, εκπροσωπούμενο από τον Ιατρικό Σύλλογο Αθήνας.

Μιλώντας στην «Εφ.Συν.», ο γενικός διευθυντής του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), **Μιχάλης Χειμώνας**, αποσαφηνίζει ότι «μέχρι τον Σεπτέμβριο 2017 οι εταιρείες που πωλούν φάρμακα στη χώρα μας έπρεπε να έχουν βάλει στην πλατφόρμα του ΕΟΦ:

- Ονομαστικά τη δαπάνη για τα προωθητικά συνέδρια (τύπου Β)
- Ονομαστικά τις χορηγίες προς τους επιστημονικούς υγειονομικούς φορείς, γιατί είναι νομικά πρόσωπα».

Τα κουτσουρεμένα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί αναδεικνύουν πρώτη στις δαπάνες αυτές τη Novartis με 2.558.711 ευρώ. Από αυτά, τα 2.527.411 ευρώ πήγαν σε επιστημονικούς φορείς και 31.300 σε γιατρούς. Ακολουθεί η Γένεσις Φάρμα Α.Ε. με 2.305.019 ευρώ, από τα οποία 1.034.700 ευρώ πήγαν σε επιστημονικούς φορείς και 1.270.319 ευρώ σε γιατρούς. Στην τρίτη θέση είναι η ELPEN Α.Ε. με 1.954.178 ευρώ - 1.667.260 ευρώ για επιστημονικούς φορείς και 286.918 ευρώ για γιατρούς. Τέταρτη η Pfizer Ελλάς Α.Ε. με 1.745.919 ευρώ - 1.698.588 ευρώ σε επιστημονικούς φορείς και 47.330 ευρώ σε γιατρούς και πέμπτη η Φάρμασερβ Λίλλυ ΑΕΒΕ με 1.732.700 ευρώ - 1.681.799 ευρώ σε επιστημονικούς φορείς και 50.901 σε γιατρούς.

Όσον αφορά τις χορηγίες στα πανεπιστήμια προς πανεπιστημιακούς και καθηγητές

γιατρούς που κατατίθενται στους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) κάθε πανεπιστημίου, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το ποσό που δηλώνουν οι φαρμακευτικές στον ΕΟΦ για το Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι 1.578.701 ευρώ. Τη μερίδα του λέοντος δε έχει καταθέσει η Novartis: 503.267 ευρώ. Όσον αφορά τον ΕΛΚΕ του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το συνολικό ποσό που έδωσαν οι φαρμακευτικές είναι 326.881 ευρώ, από τα οποία επίσης τα περισσότερα -73.000 ευρώ- έχει καταθέσει η Novartis.

Διαβάζοντας τις δαπάνες της Novartis, έδωσε τη δεύτερη υψηλότερη χορηγία στην Εταιρεία Ογκολόγων Παθολόγων: 85.000 ευρώ. Στην Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία 70.135 ευρώ, στο Ογκολογικό Κέντρο Ιατροβιολογικής Εκπαίδευσης και Έρευνας 65.500 ευρώ, στην Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία 63.478, στη Διαβητολογική Εταιρεία Βόρειας Ελλάδας 51.384 ευρώ και στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 41.403 ευρώ.

Η Pfizer έδωσε 107.467 ευρώ στην Ελληνική Καρδιολογική, 77.835 ευρώ στην Ιατρική Εταιρεία Αθηνών, 72.210 ευρώ στην Ελληνική Ρευματολογική Εταιρεία και 63.583 ευρώ στην Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία και την Εταιρεία Παιδιατρικής Καρδιολογίας.

Από την πλευρά της η Roche Hellas έδωσε 111.400 ευρώ στην Εταιρεία Ογκολόγων Παθολόγων, 97.000 ευρώ στο Γ.Ν. Λαϊκό Αθηνών, 52.032 ευρώ στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αττικών και 41.500 ευρώ στην Ελληνική Εταιρεία Έρευνας Καρκίνου.

Στο όνομα της συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης στη χώρα μας πραγματοποιούνται τουλάχιστον 250.000 μετακινήσεις εσωτερικού και 20.000 μετακινήσεις στο εξωτερικό

για συνέδρια. Επίσης, μετράμε 1.300 επιστημονικές εταιρείες για 45 ιατρικές ειδικότητες και εξειδικεύσεις.

Για τη δαπάνη που αφορά τα επιστημονικά συνέδρια (τύπου Α), ο **Μιχάλης Χειμώνας** ανέφερε ότι οι εταιρείες έχουν υποχρέωση να αναρτούν στις ιστοσελίδες τους ένα νούμερο συγκριτικό. Θυμίζουμε ότι σύμφωνα με την πρόεδρο του ΕΟΦ, **Κατερίνα Αντωνίου**, τα πολλά έχουν μέσο όρο δαπάνης 50.000 ευρώ, ενώ τα προωθητικά (τύπου Β) είναι τα λίγα έχουν μέσο όρο δαπάνης τις 9.000 ευρώ.

«Ομερτά»

Η «Εφ.Συν.» αναζήτησε τα στοιχεία αυτά από τις ιστοσελίδες των εταιρειών αλλά δεν κατάφερε να τα εντοπίσει. Επικοινωνήσε ενδεικτικά με πέντε φαρμακευτικές εταιρείες οι οποίες δήλωσαν ότι αναρτούν στα site τους τα ίδια στοιχεία που έχουν αποστείλει στον ΕΟΦ, τίποτα παραπάνω, καθώς δεσμεύονται από την απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Κι αυτό παρόλο που ο γενικός διευθυντής του ΣΦΕΕ μιλούσε για συγκριτικό αριθμό και όχι για ονομαστική ανάλυση της δαπάνης.

Αυτό που προκύπτει όμως τελικά είναι ότι εφόσον λείπουν τα στοιχεία για τα ακριβά και πολλά συνέδρια τύπου Α, η συνολική δαπάνη είναι άλλη από αυτή που φαίνεται. Συγκεκριμένα, η δαπάνη που δεν δημοσιεύεται, δηλαδή τα χρήματα που δόθηκαν σε γιατρούς και επιστημονικούς υγειονομικούς φορείς το 2016, είναι τουλάχιστον τριπλάσια! Το συνολικό ποσό αγγίζει τα 100 εκατομμύρια ευρώ, εκτιμούν άνθρωποι του χώρου του φαρμάκου. Και μιλάμε πάντα για τις εμφανείς δαπάνες, διότι σύμφωνα και με τα στοιχεία που προκύπτουν από τη δικογραφία για το σκάνδαλο Novartis υπήρχαν και οι αφανείς (δηλαδή μαύρο χρήμα).